

ESCALFAMENT GLOBAL

Amb l'arribada d'anys calorosos de manera continuada, només les espècies capaces de suportar les condicions extremes tindran èxit.

Maria Llull

Palma

La crisi climàtica alterarà la fauna de les Illes Balears i portarà més espècies invasores. A més, farà que fenòmens com les plagues es produeixin també durant l'hivern, una època en què no són gens habituals. A més d'alterar els cicles biològics dels animals, l'augment de les temperatures "afectarà negativament la biodiversitat", segons s'apunta a l'*Estudi sobre la Prospectiva Econòmica, Social i Mediambiental de les Societats de les Illes Balears a l'Horitzó 2030*, del Consell Econòmic i Social i la UIB. No només augmentarà la fecunditat d'espècies invasores d'insectes, sinó que també se n'ampliarà la distribució pel territori illenc. L'informe *Horitzó 2030* cita com a exemples la vespa asiàtica, el mosquit tigre i el becuc vermell, que afecta les palmeres.

"Els processos fisiològics dels insectes depenen de la temperatura, i que hi hagi plagues durant l'hivern és ben possible", explica el professor de Zoologia de la UIB Miquel Àngel Miranda. "Si els hiverns són més suaus, els insectes els podran passar en forma d'adult, i cercaran nous hàbitats per colonitzar", afegeix. En el cas d'insectes patògens, com els que són portadors del bacteri de la *Xylella fastidiosa*, "s'avançarà la temporada de la transmissió i el mal s'incrementarà", alerta. "Els primers adults es troben el maig i el seu cicle dura fins al novembre, però amb el canvi climàtic se'n podran trobar a partir de l'abril". Segons el professor d'Ecologia de la UIB Samuel Pinya, l'augment de les temperatures també fa que el desenvolupament embrionari sigui "molt més accelerat". "Hem trobat desenvolupaments de larves de ferrerets en menys d'un mes, quan l'habitual és que durin mesos", continua. També hi ha senyals de "metamorfosi accelerada" en algunes espècies aquàtiques, a causa d'"una major concentració de sals" provocada per l'augment de la temperatura.

El recurs de l'estivació

A banda, un augment brusc de temperatures, com el del juny, afecta negativament la reproducció de molts animals. "Hi ha femelles d'insectes que reabsorbeixen els ous i fan estivació, és a dir, una pausa. Aturen els seus cicles per passar les onades de calor i reactivar-se quan vinguin millors temps", explica Miranda. Els ferrerets també en són un bon exemple. "L'activitat reproductora ha trigat més a començar. De fet, ja hauria d'haver acabat el pic, però moltes femelles encara no han fet la posta", comenta Pinya, que subratlla que "la resposta a l'augment de les temperatures varia en funció del grup animal".



ISAAC BUI

La crisi climàtica durà plagues a l'hivern i més espècies invasores

L'augment de la temperatura alterarà el cicle reproductiu de molts animals i farà desaparèixer els que no es puguin adaptar a les noves condicions

Un augment brusc de temperatures com el del juny fa que alguns animals facin una pausa com la hibernació però a l'estiu

"Parlarem d'animals mediterranis, acostumats a altes temperatures. És típic que les onades de calor coincideixin amb anys de reproducció dolenta", afegeix. El problema és l'arribada d'anys calorosos de manera continuada. Segons el professor, "les conseqüències per a les dinàmiques de les poblacions poden ser greus". "Només les espècies capaces de suportar aquestes condicions tindran èxit. Si no, s'extingiran", sentència Pinya, que també recorda que bona part dels mamífers de les Balears —tots excepte les ratapinyades i els cetacis— han estat "introduïts en diverses èpoques històriques i s'han adaptat".

Pel que fa a la ramaderia, cal subratllar que la seva activitat genera al voltant del 14% dels gasos d'efecte hivernacle. En aquest cas, la crisi climàtica pro-

voca efectes com "el canvi d'alimentació dels animals a causa de la reducció de pastures", la variació en "la seva qualitat i composició", així com la "menor disponibilitat" d'aigua, segons indica *Horitzó 2030*. A més, els cops de calor, cada vegada més freqüents i de més durada, alteren tant "la productivitat" com "el comportament".

"Cal distingir entre explotacions intensives i extensives", apunta Pau Llabrés, cap de servei de Benestar Animal del Govern. "En el cas de les intensives, s'han de controlar les condicions de temperatura i humitat", continua. Quant a les explotacions extensives, "els animals han de tenir ombra i aigua al seu abast". "Parlarem d'animals rústics, que no han estat seleccionats i que aguanten bé les condicions adverses", diu.